Lesbrief

Voor leerlingen in groep 1 t/m 5

Elk versje is een visje

Elk versje is een visje is een bundel vol speelse gedichten voor jonge kinderen, samengesteld door Hans en Monique Hagen. Voor dit boek doken de schrijvers in 1.000 hedendaagse bundels, en nog in een stapel gouwe ouwe. Daaruit kozen ze hun favorieten, die ze als een vrolijke slinger aan elkaar regen. Jong en oud kunnen zo genieten van rijm, ritme, grapjes en vooral veel prachtige taal. Milja Praagman maakte er onweerstaanbare illustraties bij.

Hans en Monique Hagen
Illustraties Milja Praagman
ISBN 9789045131023
Em. Querido's Uitgeverij/Singel Uitgeverijen, Amsterdam 2025

Over Hans en Monique Hagen

In 1988 begonnen Monique en Hans Hagen met het schrijven van gedichten voor jonge kinderen. Inmiddels zijn er meer dan twintig boeken van hen verschenen. Hun bekendste dichtbundel is *Jij bent de liefste*. In 2014 werd de bloemlezing *Ik zoek een woord* bekroond met een Zilveren Griffel. In 2016 kreeg het poëzieprentenboek *Nooit denk ik aan niets* ook een Zilveren Griffel. Van 2017-2019 vormde het echtpaar het Nederlands Kinderboekenambassadeurs-duo.

Over Milja Praagman

Milja Praagman illustreerde tientallen boeken waarin kleine mensen en dieren vaak hun eigen gang gaan. *Nog 100 nachtjes slapen* werd in 2013 verkozen tot Prentenboek van het Jaar. In 2017 werd *Omdat ik je zo graag zie* bekroond met een Zilveren Penseel. Een jaar later maakte ze met *Kom erbij* het Prentenboek voor de Kinderboeken-week en in 2020 ontving ze een Vlag en Wimpel voor *Wat ik mooi vind.*

Lesbrief

elk versje is een visje

Ontwikkelingsgebieden
luistervaardigheid,
creatieve vaardigheid

Nodig
knipvel *Versjes* (ongeveer 10x geprint, zodat iedere leerling een versje kan kiezen), en creatief materiaal zoals gekleurd papier, schaar, lijm, kleurpotloden, viltstiften, stempels etc.

Duur opdracht
30 minuten

Klassikaal en individueel

Lessuggestie 1

Versier een versje

In *Elk versje is een visje* staan 111 versjes met bijna allemaal hun eigen kleur, vormgeving en tekening. Is het boek in de klas aanwezig? Bekijk een deel van de pagina's met de leerlingen en vraag of ze de verschillen kunnen aanwijzen. Wijs ze ook op een aantal opvallend opgemaakte versjes zoals *Soorten wagens* op pagina 90 en *Ik ben weg* op pagina 92 (deze pagina's zijn hieronder ook weergegeven).

Net als de makers van dit boek, mogen de leerlingen bij deze opdracht zelf een versje vormgeven. Op het knipvel staan twee versjes waaruit ze kunnen kiezen. Lees voordat ze dat doen eerst de versjes voor. Daarna mogen ze – net als in het boek – een gekleurd tekenvel of knutselpapier kiezen, waarop ze hun versje plakken. Ze mogen zelf weten hoe ze dit aanpakken, met losse woordjes of zinnen op z'n kop: alles mag! Versje opgeplakt? De volgende stap is dat ze er een toepasselijke tekening bij maken.

Tot slot verzinnen de leerlingen een aansprekende titel, die ze erboven schrijven of stempelen. Kunnen ze dit nog niet? Help dan een handje of vraag of een klasgenoot hierbij wil helpen.

Zijn alle gedichten opgemaakt? Hang ze op in de klas of voeg ze samen en maak met elkaar een nieuwe gedichtenbundel. Natuurlijk kunnen ook andere versjes uit het boek gebruikt worden.

TIP

Vinden leerlingen het lastig om een titel te verzinnen? Maak dan groepjes van leerlingen met hetzelfde versje en laat ze er samen over nadenken.

Soorten wagens

Ken je een wagen, die je niet kunt kopen?

Dat is de benenwagen.
Je wordt ermee geboren en dan leer je ermee lopen.

Rian Visser

ik ben weg

iiik
k
k
ik
ik zat
ik zat op
ik zat op een
ik zat op een duin
ik zat op een duin en
ik zat op een duin en keek
ik zat op een duin en keek naar
ik zat op een duin en keek naar zee.
ik riep naar een boot en hij nam me mee.

ik vaar vaar vaar vaar vaar vaar vaar vaar vaar
vaar vaar vaar vaar vaar vaar vaar vaar
vaar vaar vaar vaar vaar vaar.

Riet Wille

Ontwikkelingsgebieden
luistervaardigheid,
mondelinge taalvaardigheid

Nodig
de versjes uit het boek

Duur opdracht
20 minuten

Klassikaal

Lessuggestie 2

Versjes verbinden

De meeste versjes in deze bundel zijn met elkaar verbonden. Ze hebben bepaalde overeenkomsten of verschillen juist erg van elkaar. Bij deze opdracht vergelijken de leerlingen steeds twee gedichten met elkaar. Ze zoeken de gelijkenissen en de verschillen.

Lees steeds twee versjes voor en ga er daarna met de leerlingen over in gesprek. Naast de gedichten staan vragen om de klas op weg te helpen.

TIP

Laat de leerlingen 2 versjes die elkaar opvolgen kiezen uit het boek en zoek ook daarbij de gelijkenissen en verschillen.

Lesbrief

elk versje is een visje

Zusje

Wiegele, wiegele
kindje klein.
Wil jij wel
mijn zusje zijn?

Hier een kusje
op je haar.
Wiegele, wiegele
bij elkaar.

Daar een kusje
op je wang.
Wiegele, wiegele
wees niet bang.

Wiegele, wiegele
op mijn schoot.
Jij bent mijn zusje.
En ik ben groot.

Johanna Kruit

Jaloers

Mama is alleen van mij,
als je dat maar weet.
En zij vindt mij het liefste,
als je dat maar nooit vergeet.

Ik ben niet vreselijk verwend
en ook niet stik jaloers.
Ik ben gewoon veel leuker
dan mijn zussen en mijn broers.

Bette Westera

Vragen

- Wat is in beide versjes hetzelfde?
- En wat is anders?
- Hoe vindt de hoofdpersoon in *Zusje* het om een zusje te krijgen?
- Hoe vindt de hoofdpersoon uit *Jaloers* het om broers en zussen te hebben?
- Hoe vinden de leerlingen het om broers of zussen te hebben? Snappen ze de hoofdpersonen uit de versjes?
- Welk versje (uit het boek, of dat je zelf kent) zou goed bij deze versjes passen? Kun je uitleggen waarom?

Ziek

Een aai, een kus, een lieve lach,
thee met honing, beschuit met hagelslag,
een 'voel je je al wat beter jongen?',
een 'ach, schatje toch',
gekriebel achter mijn oor,
gekroel over mijn buik,
een warme deken,
een warme kruik.

Ik weet het, ik weet het.
Ik had allang weer beter moeten zijn.
Maar verzorgd worden door papa
is gewoon zo fijn.

Ik laat hem nog even voor me zorgen,
nog heel even:
één dag, één week, één maand, één jaar,
de rest van mijn leven maar.

Pim Lammers

Een leeg stoeltje

Er is een stoeltje leeggebleven
midden in de kring.
Ik moet er steeds naar kijken
als ik speel of lach of zing.
Er is een stoeltje leeggebleven
midden in de klas.
Ik zou zo heel graag willen
dat jij er nu weer was.

Mieke van Hooft

Vragen

- Wat is in beide versjes hetzelfde?
- En wat is anders?
- Wat is er aan de hand met de hoofdpersoon uit het eerste versje?
- Wat is er aan de hand in het versje *Een leeg stoeltje*?
- Hoe vinden de leerlingen het om ziek te zijn? Is dat altijd vervelend of soms ook fijn?
- Hoe is het in de klas als een vriend(in) ziek is?
- Welk versje (uit het boek, of dat je zelf kent) zou goed bij deze versjes passen? Kun je uitleggen waarom?

Lesbrief

elk versje is een visje

Ontwikkelingsgebieden
luistervaardigheid, mondelinge taalvaardigheid, schrijfvaardigheid en creatieve vaardigheid

Nodig
knipvel *Visjes* (pagina 1 één keer geprint, pagina 2 een paar keer geprint), een schaar, pen of potlood, stempels en stempelkussen, A3-vellen en plaksel of lijm

Duur opdracht
30 tot 40 minuten

Klassikaal

Lessuggestie 3

Visje versje

***Elke versje is een visje*. In het boek zwemmen alle versjes als een school kleurrijke visjes bij elkaar. Bij deze opdracht gaan de leerlingen scholen van rijmvisjes maken. Op de eerste pagina van knipvel *Visjes* staan visjes met een rijmwoord op hun buik. Op de tweede pagina van het knipvel staan lege visjes. Kunnen de leerlingen steeds van het ene visje een school rijmende visjes maken? Ze doen dit door woorden te bedenken die op het ene visje rijmen.**

Het woord dat ze bedacht hebben, mogen ze in het visje schrijven of stempelen. Help de leerlingen een handje, die dit nog niet kunnen. Zijn alle rijmwoorden opgeschreven en kunnen de leerlingen geen nieuw rijmwoord meer bedenken? Lees dan het versje voor dat bij dit rijmvisje hoort. Laat de leerlingen goed naar het versje luisteren, want misschien kunnen ze zo nog een paar rijmvisjes bedenken! Plak de rijmvisjes per school op een groot vel en hang ze op in de klas. Wie weet bedenken de leerlingen later nog nieuwe rijmwoorden en kan het versje worden uitgebreid.

TIP

Kies zelf uit het boek ook een woord en gedicht uit en voer deze opdracht uit met de blanco visjes.

Colofon
Deze lesbrief is een uitgave van Em. Querido's Uitgeverij.
Illustraties Milja Praagman
Redactie Firma Fluks
Vormgeving Studio Vuurtoren

Vind deze en meerdere lesbrieven op **www.naarschoolmet.nl**

Lesbrief

elk versje is een visje

Lessuggestie 3

Visje versje

Bedtijd

Zeven uur, half acht.
'Daar ben je dan,'
zegt de nacht.

'Tanden gepoetst?
Pyjama aan?
Boek gelezen?
Gezwaaid naar de maan?
Knuffels geknuffeld?
Licht uitgedaan?'

Zeven uur, half acht.
'Kom maar binnen,'
zegt de nacht.

Erik van Os & Elle van Lieshout

Fluiten

Jammer nou,
ik kan niet fluiten,
wat ik ook probeer.
Ik kan wel mijn lippen tuiten,
maar dan komt er spuug naar buiten
en niks meer.

Joke van Leeuwen

Buikpijn

een
twee
drie ijsjes op

ik voel me naar
mijn buik doet raar
hij maakt geluid
waar is de pot
mijn broek moet uit
er is iets mis
ik zie
dat mijn poep
gesmolten is

Hans & Monique Hagen

Welterusten

Ik ga naar bed, het is al laat.
Een hond blaft in de stille straat,
alsof hij met het maantje praat
dat hoog boven de linde staat.
Welterusten hond, maan, boom en straat,
ik ga naar bed. Het is al laat.

Sjoerd Kuyper

Lesbrief

elk versje is een visje

Knipvel, Lessuggestie 1

Versjes

Niet naar mijn schoenen kijken.
Er is iets misgegaan.
Ze trokken toen ik opstond
mijn foute voeten aan.

Elle van Lieshout & Erik van Os

Komt dat zien, komt dat zien!
Dit is de sterke beer
ik heb het niet verzonnen
hij is sterker dan een man of tien.
Wie wil er vechten met de grote beer?
Niemand? Dan heeft de beer gewonnen.

Daniël Dee

Lesbrief

elk versje is een visje

Knipvel 1, lessuggestie 3

Visjes

Lesbrief

elk versje is een visje

Knipvel 2, lessuggestie 3
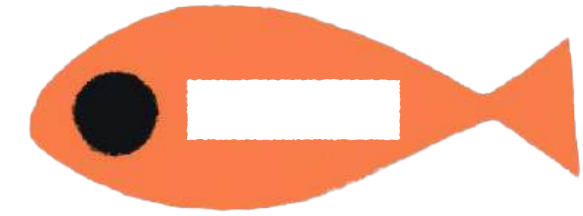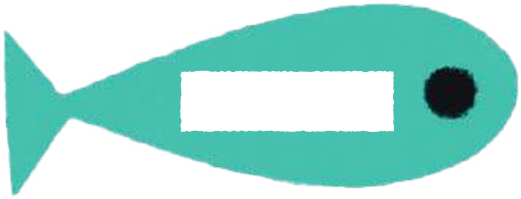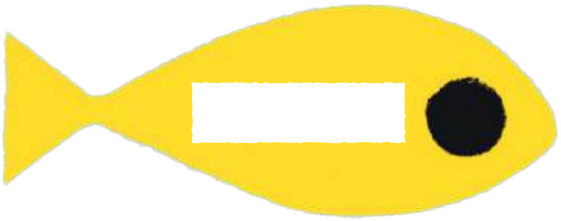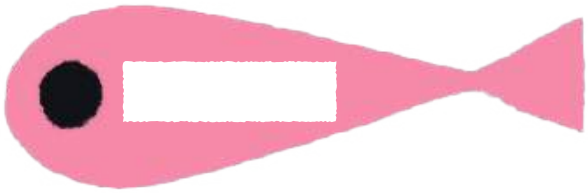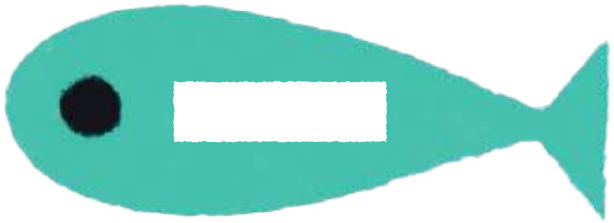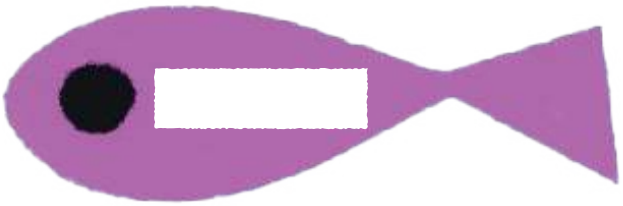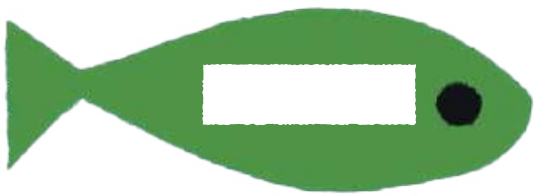
Visjes